

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Kjell Vidar Seljevoll
Miljøvernavdelingen

Innvalgstelefon
73 19 92 25

Vår dato
19.07.2017
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2017/5466-433.52
Deres ref.

Holtålen kommune
Bakkavegen 1
7380 ÅLEN

Iverksetting av fellingstillatelse for 1 bjørn - Holtålen, Tydal, Selbu og Midtre Gauldal 19072017

Holtålen kommune v/Geir Morten Granmo søkte onsdag 19. juli 2017 om tillatelse til felling av en skadevoldende bjørn. Ut fra en samlet vurdering av situasjonen finner Fylkesmannen grunnlag for å tillate skadefelling av én (1) bjørn, gjeldende for deler av Holtålen, Tydal, Selbu og Midtre Gauldal kommuner. Tillatelsen er gjeldende for perioden 17.7.2017 til og med 26.7.2017. Øvrige vilkår for tillatelsen er gitt i dette brev. Vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages.

Vi viser til muntlig søknad fra Holtålen kommune v/ Geir Morten Granmo 19.7.17 der det ble søkt om tillatelse til skadefelling av bjørn.

Fylkesmannen formidlet muntlig tillatelse til felling av bjørn 19.7.17 per telefon til prosjektleder Geir Morten Granmo i Holtålen kommune. Dette brevet er en skriftlig bekreftelse på tillatelse gitt muntlig 19.7.17.

Bakgrunn

Holtålen, Tydal, Selbu og Midtre Gauldal kommuner er del av et interkommunalt samarbeid om felling av rovvilt. Det er avtalt at tillatelser til felling av bjørn, ulv, jerv og gaupe som gis til de samarbeidende kommunene skal rettes til Holtålen kommune. Holtålen kommune har vertskapsrollen og administrerer arbeid med søknader, rapporteringer og utbetaling av godtgjørelser for fellingspersonell mv.

Fylkesmannen fikk onsdag 19.7.17 melding fra Statens naturoppsyn om at de hadde påvist at en sau var drept av bjørn i området Aunegrenda i Holtålen kommune. Det undersøkte kadaveret ble betegnet å være rimelig ferskt, dyret hadde vært utstyrt med radiobjelle og alarm fra denne tilsa at dyret var drept natt til 17.7.2017. Det er også kommet melding om at ytterligere et dyr er funnet skadd med skadebeskrivelse som er forenelig med skader av bjørn. I tillegg til den nylig oppdagede skaden i Holtålen, er det tidligere påvist i alt 4 kadaver av sau drept av bjørn i Midtre Gauldal i perioden fra 26.6 -7.7.

Med bakgrunn i situasjonen ba Holtålen kommune, Fylkesmannen om å vurdere å iverksette en tillatelse til felling av den skadegjørende bjørnen.

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Fylkesmannens vedtak i saken.

Betingede fellingstillatelser bjørn

Miljødirektoratet vedtok den 1.6.2017 en kvote for betingede fellingstillatelser for brunbjørn. Direktoratet har gjort en vurdering av bestandsstørrelsen og den skade som bjørn har påført husdyr- og tamreinnæringen jf. prinsippet om arealdifferensiert forvaltning og på det grunnlag fastsatt en kvote for skadefelling.

Myndigheten til å fatte vedtak om felling er delegert til Fylkesmannen. Betingede fellingstillatelser kan iverksettes i flere områder samtidig. Kvoten er satt til 5 brunbjørner innenfor rovviltregion 5, 6, 7 og 8, gjeldende for perioden fra 1. juni 2017, til 15. oktober 2017.

Det løper fortiden flere tillatelser til skadefelling av brunbjørn, men det er så vidt Fylkesmannen er kjent med foreløpig ikke felt brunbjørn i medhold av den betingede tillatelsen, og gjenværende kvote er følgelig 5 bjørner.

Om godtgjøring for skadefellingsforsøk

Godtgjøring for fellingsforsøk reguleres av rovviltforskriften § 9a, samt kommentarene til rovviltforskriften § 9a. Det følger av forskriften at der forsøk på skadefelling utføres av kommunalt/interkommunalt oppnevnt fellingslag, kan kommunen utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Vi minner om at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15.

Fylkesmannen vil yte tilskudd til godtgjøring for de som deltar i skadefellingsforsøk innenfor de rammer som fremgår av rovviltforskriften §§ 9 og 9a. I henhold til kommentarene til rovviltforskriften § 9a kan kommunen betale ut godtgjøring inntil døgnsettsen (kr 1600.-) pr. deltaker etter rapport (timelister) fra fellingsleder (døgnsettsen ble økt av KLD 7.6.2017). I tillegg til fastsatt døgnsetts skal kommunen også beregne feriepenge og arbeidsgiveravgift, og dette kan bli dekket innenfor rammen av tilskuddet fra Fylkesmannen.

Videre dekker Fylkesmannen direkte, dokumenterte utgifter som medlemmer av fellingslaget har i forbindelse med fellingsforsøket jf. rovviltforskriften § 9. Det settes en øvre ramme på 30 000,- til dekning av direkte og dokumenterte utgifter jf. § 9.

Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en samlet økonomisk ramme på inntil kr 90 000,- av midlene til forebyggende og konfliktdempende tiltak til utbetaling av kompensasjon til deltakere som deltar i fellingsforsøket jf. rovviltforskriften §§ 9 og 9a.

Søknaden om tilskudd til dekning av utgifter skal fremsettes for Fylkesmannen via elektronisk søknadssenter. Vi ber om at søknad om dekning av utgifter i

forbindelse med tillatelsen fremmes for Fylkesmannen snarest etter tillatelsen er utløpt. For mer informasjon om godtgjørelse vises det til veileder til rovviltforskriften og brev fra Miljødirektoratet om "Kvote for betinget skadefelling for brunbjørn og gaupe" datert 1.6.2017. (Kan hentes frem på www.miljovedtak.no)

Fylkesmannens vurdering av søknaden

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Av den gjeldende forvaltningsplanen for region 6, fremgår det at en ikke har mål om en ynglende bestand av bjørn i Sør-Trøndelag.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Denne tillatelsen bygger på Miljødirektoratet sitt vedtak om betingede skadefellingstillatelser for brunbjørn av 1.6.2017. Der vurdering av et uttak av inntil 5 individer av brunbjørn i regionene 5, 6, 7 og 8 sin påvirkning på naturmangfoldet er grundig belyst. Direktoratet har kommet til at et uttak av inntil 5 bjørner i regionene 5, 6, 7 og 8 ikke vil sette den nasjonale bjørnebestanden i fare. Dette under forutsetning av at det i størst mulig grad unngås å felle binner. *De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinne felles, skal være iverksatt.*

Ut fra kunnskap om brunbjørn sitt spredningsmønster og biologi anses det som overveiende sannsynlig at det skadevoldende individet er en hannbjørn. Det er registrert få binner i Sør-Trøndelag tidligere, og Fylkesmannen anser sannsynligheten for å felle binne i det aktuelle området som liten. Fylkesmannen henviser til direktoratets vedtak av 1.6.2017 for ytterligere vurderinger av uttakets påvirkning på bjørnebestanden i regionen.

Det følger av forvaltningsplanen for region 6 at det i det aktuelle området ikke er mål om yngling av bjørn. Og at en gjennom geografisk differensiering ønsker å begrense skadene på husdyr og tamrein så langt som mulig. Likeledes er det i rovviltforliket poengtert at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Og at det i områder uten mål om yngling skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt - uavhengig av om bestandsmålet er oppnådd. Det fremgår også av forvaltningsplanen for region 6 at det i områder uten mål om ynglinger av bjørn skal være en vesentlig lavere terskelen for uttak av skadegjørende bjørn, enn innenfor områder med mål om yngling.

Miljødirektoratet har gitt Fylkesmannen myndighet til å iverksette skadefelling av bjørn dersom skadesituasjonen tilsier det. Dette under forutsetning av at Fylkesmannen i hvert enkelt tilfelle skal gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i rovviltforskriften § 9, jf. § 1 og § 6.

Områdets betydning som beitemark

Det ble i følge tall fra organisert beitebruk sluppet 5452 sau og lam i Selbu, 6947 sau og lam i Holtålen og 17 789 sau og lam i Midtre Gauldal i 2015. Vi antar at omfanget av sau på beite i området er på omtrent det samme nivået i 2017. Området vurderes som et viktig beiteområde for sau.

Skadenes omfang og utvikling

Det var på vedtakstidspunktet bekreftet fra Statens naturoppsyn at en voksen sau nylig var drept av bjørn i Holtålen. Samt at ett dyr var funnet skadet med skader som var forenelige med skade av bjørn, men uten at dyret enda var nærmere undersøkt av SNO. I tillegg er det kjent at det i perioden 26.6 – 7.7 er påvist i alt 4 sauer drept av bjørn i Midtre Gauldal.

Den utløsende skaden funnet i Holtålen ble betegnet som fersk. Det påviste skadeomfanget av bjørn i det aktuelle området var begrenset på vedtakstidspunktet, men erfaringer fra andre områder der bjørn kommer inn er at det kan oppstå mye skade på bufe på kort tid. Det at det var meldt om en skade til, samt at en foreløpig ikke hadde fått oversikt over området, tilsa også at det kunne være flere skader i det aktuelle området, men som enda ikke var funnet. Skadesituasjonene ble vurdert som pågående.

Potensialet for fremtidige skader

Erfaringer fra andre områder der bjørn kommer inn er at det kan oppstå mye skade på bufe på kort tid. Det at vi er midt i beitesesongen tilsier også at potensialet for fremtidige skader er betydelig.

Fylkesmannen vurderte potensialet for fremtidige skader som stort og la også til grunn at det kunne finnes flere kadaver i området av sau drept av bjørn.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Det er innvilget tilskudd til forsterket tilsyn til Haltdalen beitelag, Selbu sau og Geit og Tydal Sau og Geitavlslag. Men det forsterkede tilsynet vil nok i liten grad klare å avverge skade fra bjørn, men det kan bidra til at skade oppdages. Vi er midt i beitesesongen og vi anser av den grunn tidligningsankning som uaktuelt på det nåværende tidspunkt. Det er vanskelig å finne gode forebyggende tiltak som kan virke avbøtende mot skade av bjørn i det aktuelle beiteområdet der det er sluppet store mengder sau på utmark, foruten å forsøke å felle bjørnen.

Konklusjon

Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, anser Fylkesmannen at det ikke foreligger annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn felling av bjørn. Et slikt uttak er vurdert ikke å være til skade for bjørnebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for bjørn, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4, jf. vedtak fra Miljødirektoratet av 1.6.2017. Fylkesmannen anser potensialet for videre tap i det aktuelle området som stort. Ut fra dette og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, finner vi grunnlag for å iverksette fellingstillatelse på en bjørn i det aktuelle området for å forhindre videre tap.

Vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor, brev fra Miljødirektoratet av 1.6.2017 og med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen tillatelse til felling av en (1) brunbjørn i Sør-Trøndelag, avgrenset til området slik det fremkommer av vilkårene nedenfor.

Vilkår for tillatelsen er gitt i dette brev.

Følgende vilkår gjelder for fellingstillatelsen

1. Alle som deltar i fellingsforsøket skal være kjent med vedtak og vilkår før fellingsforsøk iverksettes, samt de generelle gjeldende bestemmelser i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
2. Område for felling er avgrenset til områdene sør for Nea vassdraget i Tydal og Selbu kommuner og områdene nord for Gaula i Holtålen kommune og områdene nord for Gaula og øst for vegen mellom Singås og Samsjøen i Midtre Gauldal kommune.
3. Fellingstillatelsen gjelder i tidsrommet 19.7.2017 til og med 26.7.2017.
4. Skadefellingstillatelsen gis til Holtålen kommune. Holtålen kommune er ansvarlig for å etablere et fellingslag, og utpeke en fellingsleder. Det forutsettes at en forholder seg til de personene som er oppnevnt til å delta på skadefelling i de kommunale/interkommunale fellingslagene i de samarbeidende kommunene.
5. Det skal bare benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstillter kravene til jakt på bjørn, jf. forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt og fangst.
6. Jeger som deltar i fellingsforsøket skal ha avlagt skyteprøve for storvilt senest i 2016.
7. Bruk av hund under skadefelling er tillatt. Evt. nødvendig unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen.
8. Binne med unge(r), samt hennes unger (uansett alder) er unntatt fra denne fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinne felles, skal være iverksatt.
9. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelse gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
10. Felling eller forsøk på felling/ påskyting av bjørn skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen på telefonnummer 900 65 298 og politiet. Dersom bjørn

skadeskyles, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.

11. Bjørn felt i medhold av tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Døde rovvilt skal håndteres i henhold til instruks for ivaretagelse av felt rovdyr (vedlagt, finnes også på: (http://www.rovdata.no/portals/rovdata/dokumenter/instrukser/Ivaretagelse_dode_rovdyr.pdf)). Frakt og oppbevaring av felt vilt avklares nærmere med Fylkesmannen tlf. 900 65 298.
12. Fellingsleder skal melde kort om gjennomføringen av fellingsforsøket til Fylkesmannen minimum annethvert døgn. Meldingen kan gis i form av en SMS til tlf. nr. 900 65 298.
13. Det settes av en økonomiskramme på inntil kr 90 000,- til utbetaling av kompensasjon til deltakere som deltar i fellingsforsøket jf. §§ 9 og 9a i rovviltforskriften. Inntil kr 30 000,- av rammen kan benyttes til dekking av direkte og dokumenterte utgifter jf. § 9. Søknad om dekning av utgifter i forbindelse med tillatelsen skal sendes Fylkesmannen via elektronisk søknadssenter, snarest etter tillatelsens utløp.
14. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages, innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/ gjort tilgjengelig på www.miljovedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Alle vedtak som angår felling av fredet rovvilt blir gjort tilgjengelig på www.miljovedtak.no. De som ønsker å motta vedtak som angår felling av fredet rovvilt kan abonnere på vedtakene der og dermed få de tilsendt per e-post fortløpende. Abonnementet kan avgrenses til bestemte områder.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
fung. miljøverndirektør

Kjell Vidar Seljevoll
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg
Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr

Kopi:

Tydal kommune		7590	TYDAL
Selbu og Tydal lensmannskontor	Meboden	7581	SELBU
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Holtålen lensmannskontor	Postboks 35	7361	RØROS
Rovviltnemnda i Region 6	v/Fylkesmannen i Nord- Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Selbu kommune	Gjelbakken 15	7580	SELBU
Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN